

ЗБІРНИК КРУГЛОГО СТОЛУ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК

**ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ
ТА ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Вінниця, 2026 року

УДК 342.9:351.74(477))

С75 Сталий розвиток правоохоронної системи та публічної безпеки в умовах глобальних трансформацій: зб. матеріалів круглого столу. (м. Вінниця, 19 січня. 2026 р.): Громадська Організація «Центр Науково-Дослідних Ініціатив., Вінниця: «ГО ЦНДІ» 2026.

Збірник містить наукові розробки науковців, представників практичних підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, присвячені дослідженню теоретичних і прикладних аспектів розвитку взаємодії органів публічної влади та правоохоронних органів

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія матеріалів круглого столу безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Громадської організації «Центр Наукового-Дослідних Ініціатив» у розділі «Архів наукових заходів», сторінка «Збірники наукових заходів» <https://gocsri.com/index.php/index/uk/index>

БАЙЦУР Катерина Юріївна

старший науковий співробітник відділу

аспірантури(ад'юнктури) і докторантури

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2411-9319>

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ТА ПУБЛІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Професійна діяльність офіцера Національної поліції України в сучасних умовах є високодинамічною, що обумовлює необхідність не лише технічних чи тактичних навичок, а й сформованості комунікативної компетентності. Комунікація виступає центральним компонентом у забезпеченні ефективного взаємодії з громадськістю, колегами та учасниками правоохоронного процесу. Міжособистісна та публічна комунікація сприяють довірі, зменшенню конфліктності, адекватному вирішенню службових завдань, підтриманню принципів етичної поведінки й прав людини. Відтак формування цих компетенцій в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів є стратегічно важливим для діяльності Національної поліції.

Комунікація в правоохоронній діяльності охоплює широкий спектр вербальних і невербальних взаємодій, які забезпечують обмін інформацією та регулювання поведінки. Міжособистісна комунікація - це інтерактивний процес, в якому офіцер не лише передає, а й отримує значущу інформацію від співрозмовника, враховуючи мотиваційні, емоційні й соціальні аспекти спілкування. У професійному контексті це, зокрема, опитування інших учасників, оцінка поведінки та маневрування в умовах конфлікту. Публічна

комунікація доповнює міжособистісну, оскільки передбачає взаємодію з ширшими соціальними групами громадськістю, ЗМІ, громадськими організаціями тощо в контексті формування позитивного іміджу поліції та довіри суспільства [1, с. 251]. Такий комунікаційний аспект є суттєвим елементом концепції community policing, що ставить акцент на співпраці поліції з громадою задля профілактики правопорушень і підвищення рівня довіри.

Комунікативні навички включають активне слухання, емпатію, адаптацію мовлення, управління конфліктами, ідентифікацію невербальних сигналів, регуляцію емоцій у стресових ситуаціях, що в сукупності підвищують ефективність спілкування з різними категоріями громадян [2, с. 79].

Професійна підготовка офіцерів має базуватися на інтеграції комунікативних дисциплін як складової загальної освітньої програми. Теоретичні моделі, що інтегрують знання з психології, педагогіки, соціології та правоохоронної діяльності, можуть формувати у курсантів здатність до:

- *побудови довірливої взаємодії в умовах різних службових ситуацій;
- *управління конфліктами та їх деескалації;
- *ефективної публічної комунікації для взаємин з громадськістю.

У міжнародній практиці виявлено, що програми тренінгів, побудовані на потребах аудиторії (needs assessment), сприяють кращій адаптації слухачів і подоланню організаційних бар'єрів у навчальному процесі. Систематичні огляди літератури демонструють, що тренінги з міжособистісних навичок, особливо гарпорт (налагодження контакту) і активного слухання, позитивно впливають на результати службової роботи поліції, хоча потребують подальшого узагальнення та оцінювання ефективності [3, с. 34].

Публічна комунікація в діяльності поліцейського офіцера виступає складною соціально-професійною практикою, що поєднує інформаційну, ціннісну та регулятивну функції. Вона не зводиться до формального інформування населення про події чи рішення органів поліції, а виконує роль

соціального «містка» між інституцією державної влади та громадянським суспільством [4, с. 135]. Саме через публічну комунікацію поліція презентує власну легітимність, пояснює мотиви своїх дій і демонструє відповідність принципам законності, пропорційності та поваги до прав людини. У цьому сенсі кожен публічний виступ офіцера, коментар для ЗМІ чи звернення до громади є не лише актом передачі інформації, а й інструментом формування суспільного образу поліції як сервісної, відкритої та орієнтованої на людину інституції. Особливість публічної комунікації у правоохоронній сфері полягає в тому, що вона здійснюється в умовах підвищеної соціальної чутливості. Будь-яке слово або невербальний сигнал офіцера можуть бути інтерпретовані як ознака справедливості або, навпаки, упередженості й надмірного примусу. Тому професійна публічна комунікація вимагає не лише мовленнєвої грамотності, а й високого рівня соціальної відповідальності, етичної рефлексії та розуміння соціокультурного контексту аудиторії. Для українського суспільства, яке перебуває в умовах воєнних і поствоєнних трансформацій, це набуває особливого значення: поліція сприймається не тільки як орган примусу, а як елемент системи національної стійкості, безпеки та довіри.

Важливою складовою публічної комунікації є взаємодія зі спільнотами, у межах якої поліція поступово переходить від моделі одностороннього інформування до моделі партнерства [5, с. 238]. Сучасні підходи до community policing ґрунтуються на ідеї, що безпека є спільним продуктом поліції та громади, а не результатом ізольованої діяльності правоохоронних органів. У такій парадигмі публічна комунікація набуває діалогічного характеру: офіцер не лише повідомляє, а й слухає, залучає громадян до обговорення проблем, визнає їхній досвід і очікування. Це дозволяє формувати горизонтальні зв'язки довіри, що є значно стійкішими за формальні адміністративні механізми. Уміння працювати з медіа також входить до ядра публічної комунікації сучасного офіцера. Мас-медіа й цифрові платформи створюють середовище, у якому інформація поширюється

миттєво, а репутаційні ризики зростають експоненціально. Невдалий або некоректний коментар може підірвати довіру до всієї інституції, тоді як професійно вибудована комунікаційна стратегія здатна запобігти паніці, спекуляціям і дезінформації. Тому в системі професійної підготовки майбутніх офіцерів важливо формувати не лише навички публічних виступів, а й компетентність у кризових комунікаціях, роботі з інформаційними потоками та етичному позиціонуванні в медійному просторі. Публічна комунікація безпосередньо впливає і на внутрішню професійну ідентичність офіцера. Усвідомлення того, що його слова й дії є публічно значущими, сприяє розвитку рефлексивності, самоконтролю та відповідальності за соціальні наслідки власної поведінки. Таким чином, комунікативна компетентність виходить за межі суто інструментальної навички й перетворюється на елемент професійної етики та культури служіння.

Таким чином, особливості публічної комунікації та взаємодії поліції зі спільнотами вказують на необхідність розглядати її як стратегічний ресурс професійної підготовки. Інтеграція комунікативних практик у навчальні програми майбутніх офіцерів дозволяє не лише підвищити якість їхніх взаємодій з громадськістю, а й сприяє становленню поліції як відкритої, демократичної та орієнтованої на людину інституції, здатної ефективно функціонувати в умовах сучасних соціальних викликів України.

Можемо зробити висновок, що підготовка майбутніх офіцерів Національної поліції України потребує системного інтегрування міжособистісної та публічної комунікації в освітній процес. Теоретичні дослідження і практичні моделі підготовки підкреслюють важливість не лише теоретичного опанування комунікативних концепцій, а й практичного опанування навичок через інтерактивні методи. Формування комунікативної компетентності сприяє підвищенню ефективності професійної діяльності офіцерів, покращенню

відносин між поліцією і суспільством, а також зміцненню принципів діалогу та довіри.

Список використаних джерел

1. Зінченко Д. А. Соціально-правові аспекти формування особистості правоохоронця в сучасних умовах. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. прав. наук України. Вінниця. ХНУВС. 2024. С. 251-253.
2. Зінченко Д. А. Роль критичного мислення у протидії інформаційним маніпуляціям: формування психологічної стійкості поліцейських. Особистість, суспільство, закон : тези доп. учасників Міжнар. психолог. форуму / МВС України. Харків. нац. ун-т внутр. справ, Нац. акад. прав. наук України. Харків : ХНУВС, 2025. С. 78-81.
3. Зінченко Д. А. Психолінгвістичні особливості професійного діалогу поліцейського: юридичні ризики і педагогічна підтримка. Перспективи розвитку національного законодавства в умовах дії правового режиму воєнного стану: зб. наук.- практ. конф. / ГО "Молодіж. орг. починаюч. лідерів". Кам'янське: ГО МОПЛ. 2024. С. 31-35.
4. Шатрава С. О., Зінченко Д.А. Аналіз впливу воєнного стану на фізичну та психологічну підготовку поліцейських. Сучасні проблеми фізичної підготовки в силових структурах України: зб. тез доп. II наук.-практ. конф. / Нац. акад. Нац. гвардії України, Каф. фіз. підготовки та спорту. Харків. Вид-во НАНГУ. 2024. С. 134-136.
5. Прібиткова Н.О. Психологічне забезпечення діяльності поліції України. Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі:

матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Дню юриста. Суми. СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2022. С. 237-242.